Beantwoording commissievragen

Agendapunt 8.4 Plintenstrategie binnenstad Hoorn

Raadsvergadering dinsdag 24 september 2024

Wat is het effect als we het voorbereidingsbesluit eerder gaan nemen.

Procedure:

Het nemen van een voorbereidingsbesluit heeft impact op belanghebbenden. Het voorbereidingsbesluit zal een verbod moeten bevatten die bestaande mogelijkheden van het omgevingsplan inperkt. Voor een zorgvuldige besluitvorming moet het effect op de omgeving worden onderzocht en moeten de risico's in beeld zijn gebracht. Dit is in het bijzonder van toepassing, in een ruimtelijk complexe omgeving als de binnenstad.

Zo zal het nemen van dit voorbereidingsbesluit naar alle waarschijnlijkheid leiden tot schade vanwege de inperking van de rechten van belanghebbenden die kunnen leiden tot nadeelcompensatie (voorheen een tegemoetkoming in optredende planschade). Of nadeelcompensatie van toepassing is en zo ja in welke mate, vraagt onderzoek door een externe specialist.Een onderzoek naar de kans op schade en nadeelcompensatie kost tijd. Het nemen van een voorbereidingsbesluit zonder een dergelijk onderzoek kan leiden tot nadeelcompensatie welke niet is begroot. De raad heeft dan geen mogelijkheid om de financiële uitvoerbaarheid te betrekken bij besluitvorming. Deze volgen dan later, dit is een groot financieel risico.

Daarnaast geldt dat het voorbereidingsbesluit doorwerking heeft op andere regels in het omgevingsplan. Het omgevingsplan betreft immers één omgevingsplan. De regels die met het voorbereidingsbesluit in het leven worden geroepen, zullen onderdeel uitmaken van het omgevingsplan en hebben ook wisselwerking met andere regels in het omgevingsplan. Dit vergt ook een andere benadering dan voorheen met voorbereidingsbesluiten uit de Wet ruimelijke ordening. Een succesvolle en zorgvuldige besluitvorming dient zorgvuldig te worden voorbereid. Dit kost tijd.

Organisatie:

Graag verwijzen we naar de beantwoording van de gestelde Technische vragen door VVD Hoorn en Hoorn Lokaal. Hierin gaan we in op de impact voor de benodigde capaciteit. Het versnellen van het proces vraagt extra capaciteit met de daarbij behorende kosten. Maar financiën is niet altijd de oplossing, het verkrijgen van de benodigde kennis en capaciteit is momenteel een behoorlijke uitdaging.
Het opdragen tot het versnellen van het proces vraagt, naast de huidige ruimtelijke opgaven, een behoorlijke inspanning. De kans dat hieraan geen invulling kan worden gegeven, is groot.

Omgevingsplan:

Onder de Omgevingswet is bepaald dat binnen 1,5 jaar na het nemen van een voorbereidingsbesluit het omgevingsplan hierop moet zijn aangepast. Dit vraagt een juridische wijzigingsprocedure van het omgevingsplan met de daarbij behorende uitgebreide procedure inclusief participatieplicht. Op dit moment is er nog geen ervaring met een dergelijke aanpassing. Of het aanpassen van een omgevingsplan binnen 1,5 jaar haalbaar is, is op dit moment nog niet bekend. Het voorbereidingsbesluit kan niet worden verlengd.

Besluitvormingsproces:

Naast de eerder genoemde onderwerpen vraagt de besluitvorming door het college en de raad ook de nodige tijd.

Voor besluitvorming in de raad van februari dient gezien het kerstreces het voorstel aan het college en de raad uiterlijk in week 50 gereed te zijn.

Vanaf nu is dat nog 6 weken. Dit is te kort tijd voor de externe advisering plus het genereren van de benodigde capaciteit.

Het omgevingsplan, waarom dit zo complex is.

Bij het inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft elke gemeente automatisch een 'omgevingsplan van rechtswege' gekregen. Dit is een bundeling van:

- Alle gemeentelijke bestemmingsplannen, wijzigingsplannen en uitwerkingsplannen met de eventueel bijbehorende hogere geluidwaarden
- Voorbereidingsbesluiten (voor zover genomen voor de inwerkingtreding van de Ow)
- Bodemkwaliteitskaart, en;
- De 'Bruidsschat' zijn rijksregels

Deze bundel aan besluiten en regels vormt het toetsingskader voor nieuwe initiatieven in de fysieke leefomgeving, zoals bouwen of het wijzigen van bestaand gebruik.

Het 'omgevingsplan van rechtswege' moet de gemeente omzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Het nieuwe deel van het omgevingsplan is eerst nog leeg.
Als gemeente moeten we het omgevingsplan met regels vullen. Deze regels in het nieuwe deel komen tot stand door bestaande regels uit het tijdelijk deel om te zetten naar het nieuwe deel. Daarnaast kan de gemeente in het nieuwe deel nieuwe regels opnemen voor ruimtelijke ontwikkelingen en beleid.

Het lege omgevingsplan moet dus opnieuw worden gevuld. Daarvoor gelden geen planstandaard, zoals we die kennen bij het bestemmingsplan. Dit geeft mogelijkheden voor maatwerk, maar vormt tegelijk een risico. Weten we zeker dat alles wat we moeten regelen ook op de juiste manier is geregeld? Daarom heeft de VNG een zogenaamd 'casco' voor het omgevingsplan opgesteld. Het is uiteraard niet verplicht om met dit casco te werken. De gemeente Hoorn heeft ervoor gekozen het casco van de VNG op hoofdlijn te volgen.
Het vullen van het casco houdt in dat alle onderdelen vanuit het tijdelijke omgevingsplan worden omgezet naar regels die uniform gelden binnen het omgevingsplan. Waar bijvoorbeeld in de oude Bestemmingsplannen qua benaming en aanduiding alleen voor dat onderdeel van de stad van toepassing was. Zal deze in het nieuwe omgevingsplan voor heel Hoorn gelden. Dit vraagt een zorgvuldige aanpak we willen immers voorkomen dat onbewust bv een bestemming op een perceel in het nieuwe omgevingsplan wijzigt.
Daarbij komt dat regels uit de Bruidsschat mogelijkheden bied om op onderdelen te sturen die voor de Omgevingswet bij het Rijk lag. Hoe en waarop we kunnen en willen sturen vraagt aandacht.

Bovenstaande is voor elke gemeente van toepassing. De zoektocht om te komen tot een nieuw omgevingsplan en het opbouwen van kennis (inhoudelijk en technische) speelt bij alle gemeente.

Landelijk wordt de inhoudelijke en juridische kennis om te komen tot een nieuw omgevingsplan nog opgebouwd. De organisatie van Hoorn sluit daar goed bij aan.